

Seurakuntauutiset

Enonkoski • Kerimäki • Punkaharju • Rantasalmi • Savonlinna • Savonranta • Sulkava

Nikean uskontunnustus

1700-vuotta

s. 5

Tapahtumakalenteri takakannessa

**Jukka Jämsén, Pekka Simojoki,
EtCetera-kuoro ja Ilkka Puhakka la 25.10.**

Majatalo on auki!

s. 3

Kirkkomusiikkiviikko

Kymmenen kirkkomusiikkielämystä 26.10–2.11.2025

Pääkirjoitus: Mikä ihmeen rukousseminaari?

Lauantaina 25.10.2025 klo 17–20 on Savonlinnan Tuomiokirkossa Pekka Simojoen ja EtCetera-kuoron Majataloilta. Vastaavat tapahtumat ovat muualla keränneet suuren joukon ihmisiä kuulemaan gospel-musiikkia ja hyvää sanomaa. Simojoen ja EtCeteran kanssa Suomea on kiertänyt teologi Jukka Jämsén. Hän on teorian ja käytännön kautta perehtynyt rukoilemiseen. Monet ovat saaneet häneltä hyvää opastusta. Hänen vetämänsä rukoilemista käsittelevä seminaari pidetään ennen Tuomiokirkon Majataloiltaa Savonlinnan seurakuntakeskuksessa, klo 14–16.

Mutta tarvitaanko rukoilemiseen jotain erityistä opastusta tai seminaaria? Ei välttämättä. Ainakin Lutherin mukaan rukoilemisessa keskeinen asia on ihmisen tarve ja hätä. Ne ajavat rukoilemaan eli pyytämään Luojalta apua, kun ei itse jaksaa. Rukouksen ei siis tarvitse olla kovin opastettua. Olen kuullut mainittavan, että suomalaisen miehen rukous on hiljainen huokaus Luojalta. Se voi kuulua: ”Niinkus tiedät.” Näillä eväillä rukous alkaa ja käsittääkseni myös nousee ylös taivaaseen.

Tästä huolimatta olen sitä mieltä, että rukoilemiselle on hyödyksi, jos siihen saa opastusta. Muuten se helposti väsähtää. Alkaa tuntua siltä, että rukoileminen on tyhjyyteen huutamista tai siinä on kyse omasta mielikuvituksestani.

Lutherilla on muutamia opastuksia rukoilemisesta. Ehkä suorasukaisin niistä on se, että Jumala käskee meitä rukoilemaan. Kyse ei ole pelkästään sinun tahdostasi, vaan Jumalan tahdosta. Hän suorastaan pakottaa sinua rukoilemaan. Siksi et rukoillessasi huuda tyhjyyteen, vaan puhut Luojallesi. Hän haluaa kuulla sinua, jos kerta rukoilemaan käskee.

Toki rukoilemisessa on olennaista myös sisäinen motivaatio ja innostus, ei pelkkä käsky. Muuten rukous ei kulje. Tähänkin liittyviä neuvoja Lutherilla on.

Niitä on myös Jämsenillä. Siksi, jos rukoileminen yhtään kiinnostaa, kannattaa tulla rukousseminaariin Savonlinnan seurakuntakeskukselle.

Sammeli Juntunen, kirkkoherra

Kerimäen kirkko on kiinni kesällä 2026

Kerimäen ison kirkon ja kellotapulin mittava kattoremontti käynnistyy kevään 2026 aikana. Remontin aikana kirkon vesikatto uusitaan. Samalla toteutetaan vesikaton alusrakenteiden korjauksia. Savonlinnan seurakunnan kirkkovaltuusto on 7.10. kokouksessaan valinnut urakan toteuttajaksi Bsteel Oy:n. Urakan kokonaishinta tulee olemaan noin 1,3 miljoonaa euroa.

Remontin aikana kirkkoon pääsyä ja kirkonmäellä liikkuamista rajoitetaan turvallisuussyistä. Iso kirkko on suljettu yleisöltä, mutta kirkon takaosassa sijaitseva talvikirkko on käytössä remontin ajan. Kulku talvikirkkoon tapahtuu kirkkorannan puoleisen tien kautta. Remontin arvioidaan valmistuvan kesään 2027 mennessä.

Seurakunta tiedottaa korjaustöiden edistymisestä:
www.savonlinnanseurakunta.fi

Kerimäen kappeliseurakunnan toiminta kesällä 2026

Jumalanpalvelukset, kasteet, vihkimiset ja siunaustilaisuudet järjestetään talvikirkossa.

Motoristimessu toteutetaan poikkeusjärjestelyin. Paikka tiedotetaan keväällä 2026.

Lomarauhan julistus järjestetään Kesänavausviikonloppuna. Paikka tiedotetaan keväällä 2026.

Kesäkonsertteja ei järjestetä.

Suomalainen messu soi Tuomiokirkossa sunnuntaina 16.11.

"On kolme asiaa, joita meidän ei pidä hävetä: Jeesus, Raamattu ja risti."

Lasse Heikkilä

Sunnuntaina 16. marraskuuta klo 10 vietetään koko seurakunnan yhteistä Suomalaista messua Savonlinnan Tuomiokirkossa. Messua on toteuttamassa suurkuoro, joka koostuu seurakunnan eri kuoroista. Kuoroa säestää soitinyhtye ja mukana on myös pieni tanssiryhmä. Kaikkineen toteuttajia on jopa sata.

Lasse Heikkilän säveltämä Suomalainen messu sukeltaa syvälle suomalaisuuden juurille. Messu tuo valoa, iloa ja toivoa kauniine sävelmineen ja puhuttelevine sanoituksineen keskelle pimeää kaamosaikaa. Suomalaisen messun ytimessä ovat Jumalan sana, rukous, ehtoollinen ja kaiken kattava musiikki.

Kirkkokyydit Tuomiokirkkoon:

Enonkoski Vanhustentalon kerhuhuoneelta klo 9, kirkolta klo 9.15. Enonkoskella ei jumalanpalvelusta.

Kerimäki srk-kodilta klo 9.15, Niskavuorenportin pysäkiltä klo 9.25. Kerimäellä ei jumalanpalvelusta.

Punkaharju srk-talolta klo 9.15 ja Kullennoisten koululta klo 9.25. Punkaharjulla ei jumalanpalvelusta.

Sulkava klo 8.50 srk-talon pihalta. Sulkavalla ei jumalanpalvelusta.

Ilmoittautumiset viimeistään pe 7.11.
ma-pe klo 9-12, p. 015 576 800

Kiitos, kun lajittelet hautausmaalla syntyvän kynttiläjätteen

Kynttilöiden vieminen läheisen haudalle on rakas perinne sekä pyhäinpäivänä että joulunaikaan. Hautausmaan kynttilämeri lohduttaa ja ilahduttaa vuoden pimeimpinä kuukausina, mutta kun kynttilöiden tuike sammuu, haudoille jää runsaasti muovi- ja metallijätettä.

Vastuu kynttiläjätteen keräämisestä kuuluu ensisijaisesti kynttilöiden viejälle. Myös haudoille tuodut talvikäyttöön tarkoitetut kynttiläläyhdyt tulee viedä pois keväällä ennen hautojen kunnostamista. Hautausmaan työntekijät poistavat kynttiläjätteen vasta kevätsiivouksen yhteydessä.

Seurakuntamme jokaiselta hautausmaalta löytyy ohjeistus, jota seuraamalla kynttiläjäte on helppo lajitella. Ohjeistusta on uudistettu seurakunnan Ympäristödiplomin myötä syksyn 2025 aikana.

Näin lajittelet hautausmaalla:

Sekajäteastiaan

polttokelpoinen jäte, kukkapurkit, rikkiäiset maljakot, muovikynttilät, pahvi, lasi

Metalliaastian

kynttilöiden metallikannet, rikkiäiset metallilyhdyt

Maatuva jäte

kukat, lehdet, ruohot, pienet oksat, havut ja maa-aine

LED-kynttilät

LED-kynttilät ovat ongelmajätettä, joka on vietävä ongelmajätteitä keräävään kierrätyspisteeseen

Kuva: Aapo Jämsén

Kuva: EtCetera-kuoro

Kuva: EtCetera-kuoro

Jukka Jämsénin rukousseminaari ja Majataloilta Savonlinnassa

Jukka Jämsénin rukousseminaari la 25.10. klo 14–16 seurakuntakeskuksen juhlasali, Kirkkokatu 17

Majataloilta Tuomiokirkossa la 25.10. klo 17 Vapaa pääsy. Sisäänpääsy klo 16.30 alkaen

Rovasti **Jukka Jämsénin** rukousseminaari kutsuu pohtimaan Raamatun äärellä, mitä on rukous ja Jumalan johdatuksen aavistelu. Kokeilemme helppoja ja hauskoja tapoja rukoilla yhdessä ilman, että kenenkään tarvitsee rukoilla ääneen.

"Rukousseminaari sopii erityisesti heille, jotka haluavat saada ideoita yhteistä rukousta varten esimerkiksi pienryhmissä", Jukka Jämsén kertoo. "Kuka tahansa on kuitenkin tervetullut, ja jotkut ovat viime aikoina kertoneet, että he ovat opetusten pohjalta etsineet rukouskaverin, jonka kanssa viikoittain soittavat toisilleen. Puhelussa he esimerkiksi kertovat toisilleen viikon varrelta jonkun rukousaiheen, johon he toivoisivat Jumalalta apua, ja ehkä myös kiitosaiheen, josta he tahtoisivat kiittää Jumalaa. Sitten he sanovat toisilleen Herran siunauksen tai rukoilevat omin sanoin. Heidän kertomansa mukaan tapa on muuttanut elämää hyvään suuntaan, varsinkin yksinäisyyttä kokevilla."

"Monella on kokemus arkielämästä, kuinka yllättäen mieleen tulee joku tuttava ja ajatus: *'Pitäisiköhän soittaa ja kysyä, mitä kuuluu?'* Ja jos on saanut soitettua, toinen on sanonut, että *'soititpas hyvään aikaan'*. Tällaisen kokemuksen mieleen palauttaminen voi antaa hahmoa sille, mitä rukousseminaarissa yhdessä opettelemme, ja mille etsimme Raamatusta perusteita."

Odotettavissa on ilta täynnä iloista musiikkia, lämmintä yhdessäoloa ja koskettavia sanoja. Illan isäntänä toimii ja musiikista vastaa monesta laulustaan tutuksi tullut Majatalo-idean isä, gospelmuusikko **Pekka Simojoki**, yhdessä EtCetera-kuoron kanssa. EtCetera-kuoron tavaramerkkejä ovat afrikkalaisvaikutteinen, vauhdikas musiikki sekä rento tapa esiintyä.

Majatalo-illat lähtivät liikkeelle alunperin yli 15 vuotta sitten Riihimäeltä, jossa ne tunnetaan nimellä 'Little light'. Myös Kangasalla on vastaavia tilaisuuksia pidetty jo usean vuoden ajan. Ne ovat molemmilla paikkakunnilla saaneet suuren suosion ja saavat liikkeelle paljon myös sellaista kuulijakuntaa, jota ei kirkossa kovin usein nähdä.

"Lähdimme Majatalon kanssa tien päälle, koska sitä on kysely paljon eri puolilla enkä panisi pahakseni, jos tämä 'tauti' leviäisi muuallekin. Tämä ovat vähän erilainen tapa kokoontua, kokea yhteisöllisyyttä ja puhua hengellisistä asioista ihmisten kielellä. Uskon, että jotain tällaista tämän maan kirkoissa tarvitaan tänään", kertoo **Pekka Simojoki**.

Illan puhujavieraana on jo viiden vuosikymmenen ajan evankelistana työskennellyt **Ilkka Puhakka**. Puhakka tunnetaan kohtikäyvästä ja värikkästä tyylistään puhua. Mukana on myös **Jukka Jämsén**, joka avaa uusia ikkunoita rukouksesta. Monenlaiset yllätykset kuuluvat myös Majatalojen luonteeseen. Teksti: EtCetera-kuoro

Hei vapaaehtois-tehtävissä toimiva!

Lämpimästi tervetuloa seurakunnan vapaaehtoistehtävissä toimivien kahvihetkeen seurakuntakeskuksen pikkusaliin heti Jukka Jämsénin rukousseminaarin jälkeen la 25.10. klo 16. Kahveilla mukana tuttuja seurakunnan työntekijöitä. Kahvihetki kestää noin 16.45 asti. Majataloiltaan voi siirtyä omassa tahdissa.

Tikva hoitaa sielua ja kehoa

Tikva on Ruotissa 20 vuotta sitten kehitetty kristillinen kehonhuoltotunti. "Tikva" on hepreaa ja tarkoittaa toivoa. Tikvassa lempeät liikkeet auttavat kehon palautumisessa ja jännitystilojen lievittämisessä. Harjoitukset voi tehdä oman kunnon mukaan. Rauhoittava musiikki, Raamatun rohkaisevat sanat ja hiljaisuus tarjoavat mahdollisuuden keskittyä kehon ja mielen hyvinvointiin kokonaisuutena. Tikva sopii myös niille, jotka eivät pääse lattiatasoon. Ohjaaja toimii sertifioitu tikva-ohjaaja **Daria Koskinen**. "Tikvassa tärkeää on Jumalan sana sekä rauhallinen olo ja tahti liikkeitä tehtäessä. Taakat heitämme alussa Jumalalle ja lopussa kiitämme häntä. Molemmat tehdään liikkeen kera."

Tikva-tunnit: Savonlinna Säamingin srk-talo ma 20.10., 17.11. ja 15.12. klo 17. Tikvan jälkeen ylistystanssi klo 18 alkaen. **Sulkava** Seurakuntatalo ke 29.10. ke 5.11., ke 19.11. ja ke 26.11. klo 18.15

Nyt Savonlinnassa ja Sulkavalla

"Tunnista jäi lämmin olo, sellainen kuin olisi kääritty pumpuliin."

"Kuulin Tikvasta ensimmäisen kerran ystävältäni ja kiinnostuin heti. Niinpä oli ilo huomata, että seurakunta tarjoaa tunteja kerran viikossa Sulkavan seurakuntatalolla. Paikka on kotoisa ja rauhallinen ja tähän tarkoitukseen oikein sopiva. Menin heti ensimmäisellä kerralla mukaan villasukilla ja viltillä varustautuneena. Ilokseni huomasin, että meitä oli monta kiinnostunutta paikalla tutustumassa uuteen harrastukseen.

Daria ohjasi meidät rennosti helppoihin liikkeisiin, joita saimme tehdä omaan tahtiin ja omia tunteja kuunnellen. Niinpä taivutimme, kurotimme ja venytimme vartaloitamme ylös, alas ja sivulle. Välillä harjoitimme myös tasapainoa, kuka enemmän, kuka vähemmän horjuen. Rauhallinen musiikki tuki keskittymistä ja olinkin osan aikaa silmät kiinni. Saimme nostaa mieleemme huolia, jotka oli helpottavaa heittää konkreettisella käsien heilautuksella Jumalalle.

Välillä **Daria** luki raamatunlauseita, jotka ohjasivat mietiskelyyn liikkeiden ohessa. Nautin, kun sain rentoutua lattialla patjalla viltin alla, hiljaisen musiikin soidessa taustalla. Tunti kului aivan hujauksessa! Lopuksi vetreytyneinä ja virkistyneinä saimme vielä nostaa mieleemme kiitosaiheita ja viedä nekin Jumalalle. Tunnista jäi lämmin olo, sellainen, kuin olisi kääritty pumpuliin ja kävelisi pehmeän maton päällä ja mukava tunne säilyi koko loppuillan." *Sanna Reponen, Sulkava*

Retki Kairosmajalle 7.-14.3.2026

Lähdetään yhdessä Kairosmajalle, Pyhätunturin maise-miin! Retkellä on tarjolla runsaasti ohjattua ohjelmaa, mutta myös vapaus reippailla ja rentoutua omatoimisesti. Halutessasi voit hiihtää, lasketella, pilkkiä, istua kodassa tai vaikka nukkua aamusta iltaan. Mukana aluekappalainen **Hanne-Maaria Rentola** ja kanttori **Matti Turunen**. Sulkavan ja Enonkosken gospelkuorot osallistuvat retkelle.

Hinta alkaen 742 €/hlö/7 vrk, 2hh. Sis. aamupala, retkievät, päivällinen ja iltapala koko viikon ajan. Eri majoitusvaihtoehtoja. **Majoitusvaraukset** viim. 14.12. kairosmaja@sana.fi tai p. 0207 681 730 klo 11–15. **Bussikuljetus** meno-paluu noin 50 €/hlö. Varaukset ma-pe klo 9–12 p. 015 576 800. **Lisätiedot** savonlinnaseurakunta.fi/tapahtumat haku: Kairosmaja tai ma-pe klo 9–12 p. 015 576 800

Eron ensiapupiste ke 12.11. ja ke 10.12.

Eron ensiapupisteellä saat tietoa ja tukea ajatuksillesi, kun pohdit parisuhdettasi tai eroa. Voit käydä Eron ensiapupisteellä ilman ajanvarausta tai varata ajan etä- tai lähitapaamiseen. Voit asioida myös anonymisti. Mukana Eron ensiapupisteiden toiminnassa ovat Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa, Mieli Etelä-Savon mielenterveys ry., Savonlinnan kaupunki, Savonlinnan seurakunta ja VIOLA – väkivallasta vapaaksi ry.

Eron ensiapupiste Savonlinnassa 12.11. ja 10.12.

Klo 16–18 Avoin kohtaamispaikka Tikantanssi, Olavinkatu 42. Lue lisää ja halutessasi varaa aika etelasavonha.fi/eronensiapu

**Nikean
uskontunnustus
1700 vuotta**

Uskon uudistusta 1700 vuoden takaa

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 1700 vuotta siitä, kun Nikean uskontunnustus allekirjoitettiin. Tätä juhlitaan kirkoissa ympäri maailmaa.

Mitä järkeä?

Mitä järkeä uskontunnustuksessa on? Eikö usko ole mysteeri, jota ei pidä yrittää pakottaa johonkin kaavaan; varsinkaan ikivanhaan sellaiseen? Näin monet ajattelevat. Taustalla on oletus siitä, että usko tai henkisyys on yksilön henkilökohtainen asia, jonka sisällön kukin muokkaa sellaiseksi, joka puhuttelee juuri häntä.

Kristinuskossa ei ajatella näin. Lähtökohtana on, että Jumala on niin suuri ja pyhä, että ihmisellä ei ole mitään mahdollisuutta tuntea häntä omin avuin. Onneksi Jumala on ilmoittanut meille itsestään. Usko liittyy tähän.

Nikean uskontunnustus vuodelta 325

*Me uskomme yhteen Jumalaan,
Kaikkivaltiaaseen Isään,
taivaan ja maan, kaiken näkyvän
ja näkymättömän Luojaan.*

*Me uskomme yhteen Herraan,
Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan,
joka on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua,*

*Jumala Jumalasta,
valo valosta,
tosi Jumala tosi Jumalasta,
syntynyt, ei luotu,*

*joka on samaa olemusta kuin Isä
ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä,
joka meidän ihmisten ja
meidän pelastuksemme tähden astui alas taivaista,
tuli lihaksi Pyhästä Hengestä ja neitsyt Mariasta*

*ja syntyi ihmiseksi,
ristiinnaulittiin meidän puolestamme
Pontius Pilatuksen aikana,
kärsi kuoleman ja haudattiin,
nousi kuolleista kolmantena päivänä,*

*niin kuin oli kirjoitettu,
astui ylös taivasiin,
istuu Isän oikealla puolella
ja on kirkkaudessa tuleva
takaisin tuomitsemaan eläviä ja kuolleita
ja jonka valtakunnalla ei ole loppua.*

*Me uskomme Pyhään Henkeen,
Herraan ja eläväksi tekijään,
joka lähtee Isästä ja Pojasta,
jota yhdessä Isän ja Pojan kanssa kumarretaan
ja kunnioitetaan*

*ja joka on puhunut profeettojen kautta.
Uskomme yhden, pyhän,
yhteisen ja apostolisen kirkon.
Tunnustamme yhden kasteen
syntien anteeksiantamiseksi,
odotamme kuolleiden ylösnousemusta
ja tulevan maailman elämää.*

Toinen kristinuskon perustava oletus on, että Jumalasta voi puhua ihmissanoin, tavalla, joka on totta. Itsessään Jumala on mysteeri, liian suuri ollakseen käsitettävä tai sanoin ilmaistava. Mutta juuri on siinä, että maailman-kaikkeuden Luoja syntyi Jeesuksessa ihmiseksi, meidän ihmisten tasolle. Siksi hänet voi tuntea ja hänestä voi puhua, kunhan tekee sen ihmiseksi syntyneen Jumalan Pojan kautta.

Tietenkään Jumalaa ei voi määritellä sanoilla. Eihän ketään ihmispersoonakaan voi tyhjentävästi sanoin määritellä. Mutta silti sanoin voidaan ilmaista ainakin pääkohdat siitä, mitä Jumala on tehnyt tullakseen tekemisiin ihmiskunnan kanssa. Näistä lähtökohdista on ymmärrettävää, että kirkolla on uskontunnustus, joka luetaan yhteen äänneen jumalanpalveluksessa.

Areioksen aikaansaama kärhämä

Nikean uskontunnustuksen synnyn taustalla on se, että varhaisessa kirkossa oli erimielisyyksiä Jumalan ilmoituksen pääkohdista eli siitä, kuka Jumala on. Eräänä syynä oli aleksandrialainen pappi, Areios. Hän opetti kansalle, että Jumalan Poika Jeesus Kristus on Jumalaa alempi. Hän on luotu olento, enkeleitä korkeampi, mutta silti Jumalan luomus eikä Jumala itse. Muuten ei Areioksen mukaan ollut mahdollista, että Jumala on yksi.

Areioksen esimies, piispa Athanasios, nousi vastustamaan pappinsa opetuksia: Jos Kristus ei ole täysi Jumala, hän ei ole voinut pelastaa meitä. Lisäksi, kirkon varhaisin uskontunnustus kuului: ”Jeesus on Herra”. Siinä Jeesus samaistetaan Vanhan testamentin Herraan eli Jahveen. Areios oli siis pahasti harhainen ja vaaransi koko kristinuskon keskeisimmän totuuden.

Asiasta kehkeytyi kirkon sisälle iso kiista. Areioksen kannattajat kulkivat kaduilla huutaen iskulausetta, joka alkuperäiskielellä eli kreikaksi on aika mojova: ”Een hote pote uuk een!” (Oli aika, jolloin Häntä ei ollut). Ideana tuossa oli, että koska Kristus on luotu olento, häntä ei ollut olemassa ennen hetkeä, jona hänet luotiin. Athanasiosksen kannattajajoukko vastasi yhtä mojovalla hoilauksella: ”uuk een hote pote uuk een!” (Ei ole ollut aikaa, jolloin häntä ei ollut). Ideana oli sanoa, että Kristusta ei ole koskaan luotu vaan hän on ollut aina, sillä hän on Jumala, Luoja itse.

Keisari astuu kehään

Kiista levisi kristikunnassa, ilmeisesti kaikkialle Rooman valtakunnassa. Tuossa vaiheessa kristityt olivat jo melko tärkeä tekijä. Vuonna 300 jKr. heitä oli imperiumin asukkaista noin 15 %. Heitä vainottiin aina vuonna 313 annettuun Milanon ediktiin asti. Sen jälkeen kristinuskon oli sallittu uskonto ja levisi voimakkaasti.

Vuonna 324 hallitsijaksi tuli Konstantinus-niminen mies. Hän tajusi kristinuskon poliittisen merkityksen ja halusi nuoresta kirkosta vakautta valtakuntaansa. Sitä varten kirkon tuli voittaa sisäinen hajaannuksensa. Niinpä tuore keisari kutsui valtakunnastaan tuhat kahdeksansataa piispaa kirkolliskokoukseen Nikeaan. Noin kolmesataa piispoista osallistui, osa heistä raihnaisina vainojen aikaisten kidutusten jäljiltä. Keisari toimi puheenjohtajana.

Nikean tunnustuksella oli siis poliittinen ulottuvuutensa. Tämä ei poista sitä tosiasiaa, että sen sisällöllä on vahva uskonnollinen merkitys.

Keskeistä oli torjua areiolainen opetus siitä, että Kristus ei ole Isän Jumalan veroinen. Hän on yhtä jumalallinen kuin Isä. Tämän Nikeaan kokoontuneet piispat tekivät aika vaikeatajuisella tavalla. He muotoilivat Kristuksesta lauseen: ”Joka on samaa olemusta kuin Isä ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä.”

Ilmauksesta ”samaa olemusta kuin Isä” (homoousios) väännettiin kättä oikein huolella. Monet piispoista vierastivat epäraamatullisen ja filosofisen käsitteen ”olemus” (ousia) käyttöä Jumalasta puhuttaessa. Niinpä ensin yritettiin selvittää vähemmän hienolla sanalla ”samankaltainen” (homoios). Tai sitten kompromissiehdotuksella ”olemukseltaan samankaltainen” (homoiousios). Ne eivät toimineet. Areioksen kannattajat pystyivät tulkitsemaan ne siten, että Kristus on luotu olento. Siksi piti ottaa käyttöön filosofinen termi ”olemus”, vaikka vastentahtoisesti. Lisäksi sanottiin, että Kristus ei ole luotu, vaan hän on ”syntynyt Isästä ennen aikojen alkua”. Tällä haluttiin kieltää areiolainen ajatus, että ”oli aika, jolloin häntä ei ollut”. Motiivina ei ollut oikeassa oleminen tai filosofinen viisastelu, vaan evankeliumin varjeleminen harhaopilta.

Mielestäni Nikeassa piispat tekivät nerokkaan ratkaisun. En nimittäin viitsisi olla kristitty, ellei Jeesus olisi kokonaan ja täydellisesti Jumala. En jaksaisi seurata jotain puolijumalaa tai ylienkeleitä tai viisasta gurua. Haluan olla Jeesuksen seuraaja siksi, että vaikka hän on ihminen, hän on samalla Jumala. Minun ei tarvitse tyytyä mihinkään vähempää kuin Jumalaan itseensä. Silti saan olla Jumalan kanssa tekemisissä ihmiselle sopivalla tavalla, ihmisessä Jeesuksessa. Tämä opetus kolahti minuun aikoinaan. Se sai minut opiskelemaan ja opettamaan teologiaa ja ryhtymään papiksi.

Jumala on yksi kolmessa

Miten sitten Nikeassa otettiin huomioon se, että Areioksenkin opetuksessa oli tietty järki? Nimittäin se, että Jumala on yksi.

Raamatun ja kirkon perinteen perusteella piispoille oli selvää, että on olemassa vain yksi Jumala, kaiken Luoja. He aloittivat yhteisen tunnustuksensa: ”Me uskomme yhteen Jumalaan, kaikkivaltiaaseen Isään, taivaan ja maan, kaiken näkyvän ja näkymättömän Luojaan.” Kristityt eivät ole polyteistejä.

Mutta miten tähän suhtautuu se, että vaikka Jumala on yksi, hänellä silti on Poika, Jeesus Kristus, joka on yhtä lailla Jumala?

Sitä ei Nikeassa pystytty järjellisesti selittämään. Silti haluttiin seurata Uutta testamenttia, jossa Jeesus ja Isä yhdistetään. ”Minä ja Isä olemme yhtä” (Joh. 10:30). Eräs keino yrittää ymmärtää tätä oli Johanneksen evankeliumista ja Vanhan testamentin Sananlaskuista tunnettu ajatus, että luomisessa vaikuttanut Jumalan Viisaus eli Sana (Logos) on persoona, yhtä jumalallinen kuin Luoja. Jeesuksen syntymässä ihmiseksi hän omaksui ihmisyyden, menettämättä täyttä jumaluuttaan.

Myös Jumalan Henkeä oli pidetty kirkon perinteessä ja Raamatussa Jumalana itsenään. Tämä perinteinen ajatus lisättiin Nikean tunnustukseen vuonna 381 Konstantinopolin kirkolliskokouksessa. Syynä olivat sellaiset harhaiset opettajat, joiden mukaan Pyhä Henki ei ollut Jumala itse, vaan pelkkä jumalallinen voima.

Kaikkea ei voi ymmärtää

Yksi Jumala on siis Isä, Poika ja Pyhä Henki. Kolminaisuusoppia kukaan ei pysty järjellä käsittämään. Silti on pitäydettävä siihen, että ainoa Jumala, kaiken Luoja on omana itsenään lähestynyt meitä Jeesuksessa. Hän on sovittanut syntimme ja voittanut kuoleman vallan nousamalla kuolleista. Sama, yksi ainoa Jumala tuo omana itsenään eli Pyhänä Henkenä meille yhteyden häneen. Uskonelämä ei siksi ole omaa hurskastelua, vaan kaikki on ainoasta Jumalasta eli Luoja kiinni.

Tuon saman voi lukea ja uskoa myös siitä toisesta virsikirjan takalehtien uskontunnustuksesta eli Apostolisesta uskontunnustuksesta. Se on Nikean tunnustusta vanhempi, alun perin Rooman seurakunnan tunnustus 200-luvulta jKr. Sitä käytettiin kasteessa, ja edelleen käytetään. Siinä luetellaan lyhyesti ne Jumalan pelastusteot, jotka hän on hyväksenne tehnyt ja joihin kastettava sitoutuu. On helppo nähdä, että ne ovat samat kuin mistä Nikean tunnustuksessa puhutaan.

Siksi Apostolisella uskontunnustuksella kristitty pärjää ihan hyvin. Voi kuitenkin olla voimaannuttavaa katsella joskus myös Nikean tunnustusta. Sitä pitäisi käyttää messuissa nykyistä useammin. ■

Sammeli Juntunen, kirkkoherra

Palliativisen keskuksen omaisten illat yhdistävät surevia

Palliativinen keskus, sairaalasielunhoito ja Saimaan Syöpäyhdistys tekevät yhteistyötä surevien kannatteluun Palliativisen keskuksen Omaisten illoissa. Viimeksi iltaa vietettiin syyskuussa yli kahdenkymmenen omaisen joukolla.

Hyvään saattohoitoon kuuluu myös perheen ja läheisten tukeminen

Potilas tulee palliativisen keskuksen asiakkaaksi siinä vaiheessa, kun sairautta ei voi enää parantaa tai sen etenemistä jarruttaa lääketieteellisin keinoin. Saattohoito on palliativisen hoidon viimeinen vaihe, joka ajoittuu potilaan viimeisiin elinviikkoihin tai päiviin.

Omaisten tukeminen ei pääty läheisen kuolemaan: omaisten hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen on tärkeä osa hyvää palliativista ja saattohoitoa.

"Kaksi kertaa vuodessa järjestettävät Omaisten illat ovat yksi surevalle omaiselle tarjolla oleva tuen muoto. Iltoihin kutsutaan kaikkia palliativisella osastolla menehtyneiden omaisia, jotka ovat antaneet luvan kutsun lähettämiseen", kertoo palliativisen osaston vastaava sairaanhoitaja **Kiia Londen**.

Omaisten illassa on mukana osaston hoitajia, sairaalapappi, Saimaan Syöpäyhdistyksen terveydenhoitaja ja seurakunnan kanttori. Moniammatillisuus mahdollistaa surevan omaisen kohtaamisen usean ammattilaisen keinoin.

Sairaalapappi **Jaana Paju** näkee Omaisten iltojen olevan osa pidempää sielunhoidollista kaarta: "Illat rakentavat turvallista sielunhoidollista jatkumoa osastolla tapahtuneisiin kohtaamisiin. Omaisilla on mahdollisuus tavata uudelleen heitä, jotka saattoivat olla hyvinkin merkityksellisiä ihmisiä läheisen ihmisen viimeisissä vaiheissa."

Omaisten illoissa korostuu yhteisöllisyys ja jakaminen

Vaikka ammattilaiset ovat toteuttamassa iltaa, surevat itse muistoinen ja tuntemuksineen ovat päähenkilöitä illassa. Illoissa juodaan kahvit ja teet ja jaetaan muistoja läheisen polulta. Illassa on myös mahdollisuus lähettää terveisiä ja palautetta osastolle, lääkärille ja hoitajille. Musiikkia kuullaan Suvi Teräsniiskasta Suojelusenkelisiin.

"Omaisten illat tarjoavat osallistujille kokemuksen siitä, että menetyksen kanssa ei ole yksin. Vertaistuen kautta voi löytää itsestä ja toisista odottamatontakin kantavaa voimaa suruun", Saimaan Syöpäyhdistys ry:n terveydenhoitaja **Janna Puurunen** toteaa. ■

Osallistujien kokemuksia:

"Koin, että palliativinen osasto halusi kuulla omaisen kokemuksta ja tunnetta siitä, että läheinen oli hoidossa siellä osastolla."

"Parasta oli se kun jokainen sanoi, mikä herätti toivoa kuoleman jälkeen."

"Vertaistuullisesti koskettava ja sydämellinen hetki kun jokaisella osallistujalla oli joku vainaja."

"Keskusteluissa oli myös ihanaa se, kun henkilökunta toi jonkun runon tai ajatuksen, joka kosketti ja rikastutti keskustelua"

"Keskustelut oli tosi ihanasti järjestetty, kun joka pöydässä ihminen joka aloitti keskustelun auttoi avoimen keskustelun synnyttämässä, ihminen ihan avautui kertomaan tilanteestaan."

Syyskuun iltaa vietettiin ikkunan avautuessa upeaan iltamaisemaan. Kuva: sairaanhoitaja **Ulla-Pia Parkkonen**

Omaisten illoissa on aikaa keskustelulle ja kohtaamiselle. Kuva: Saimaan Syöpäyhdistyksen terveydenhoitaja **Janna Puurunen**

Sairaalasielunhoito
100 vuotta Suomessa

Suomessa vietetään Sairaalasielunhoidon 100-vuotis juhlavuotta. Vuoden 2024 lopussa sosiaali- ja terveydenhuollossa työskenteli yhteensä 109 sairaalapappia. Sairaalapapit tavoittivat työssään vuoden 2024 aikana yhteensä 148 491 henkilöä. Kirkon nelivuotiskertomuksen, Kirkko epävarmuuksien ajassa (2024) mukaan, enemmistö suomalaisista suhtautui myönteisesti pappien läsnäoloon sairaaloissa, vankiloissa ja Puolustusvoimissa. Pappien läsnäoloa sairaaloissa kannatti lähes kolme neljästä suomalaisesta.

Elämänmenot

Kastetut Vko 35 Alisa Emilia Hyvärinen, Vili Alex Viljami Kolehmainen **Vko 36** Onni Eemeli Kastikainen **Vko 37** Sylvia Vilja Mikaela Laitinen, Joel Oskar Pylvänäinen, Aarni Urho Olavi Virta (Sulkava) **Vko 39** Viljami Eino Kalevi Sikanen (Pharju) **Vko 40** Iivari Onni Elias Laari **Vko 41** Senja Ilona Pajunen, Matheo Neo Olavi Reijonen, Eeli Kalevi Stenholm, Sofia Aada Valentina Tuomi (Kmäki)

Avioliittoon aikovat Vko 35 Minna Kirsi Marjukka Kontio ja Jari Antero Paunonen

Kuolleet Vko 35 Keiju Kaarin Lahtinen 99v Keski-Karjalan srk (Pharju), Nelly Ester Metsälä 95v, Sanni Makkonen 94v, Leo Arne Hasunen 91v (Ekoski), Irma Annikki Kosonen 88v (Kmäki), Vesa Ilmari Lapisto 83v, Aila Tuulikki Järveläinen 79v (Kmäki), Arto Ilmari Laurikainen 77v, Jukka Ilmari Piispa 72v, Arto Tapio Nieminen 69v, Auvo Kalevi Rautiainen 67v (Sulk), Matti Pietari Pesonen 65v (Pharju),

Maarit Hannele Tiimonen 62v (Sulk) **Vko 36** Anna Liisa Partanen 95v (Sulk), Terttu Tellervo Pesonen 90v (Ekoski), Utta Rauni Tellervo Honkanen 87v Roihuvuoren srk (Pharju), Marja Leena Piironen 87v, Eeva Astrid Tiilikka 87v, Soini Tapani Rissanen 82v (Rsalmi), Raimo Olavi Pääkkönen 81v (Pharju), Heikki Johannes Linnimäki 77v (Rsalmi), Jari Juhani Kautonen 72v, Matti Jalmari Päivätie 68v, Petri Sakari Kyllisalo 62v, Kari Heikki Tuksiainen 62v **Vko 37** Seija Kyllikki Pulli 94v, Reijo Veli Vasara 88v (Sulk), Raili Alisa Hämäläinen 87v (Sulk), Urho Ensio Tuononen 77v (Enonkoski), Timo Tapani Käyhkö 59v, Keijo Niilo Sakari Makkonen 59v (Sranta) **Vko 38** Irja Annikki Tiainen 90v, Erkki Antero Saukkonen 89v (Enonkoski), Elli Maija Halonen 86v, Hannes Juhani Laamanen 82v (Punkaharju), Sauli Einari Luukkonen 82v, Antti Kalevi Vaittinen 82v, Veli Armas Suomalainen 75v, Jorma Antero Immonen 70v (Rantasalmi) **Vko 39** Aino Maria Falck 94v, Raija Anelma Lappalainen 90v (Kerimäki), Seppo Kalevi Mutka 80v, Leila Marjatta Turunen 72v,

Arja Marketta Partanen 66v (Sulk) **Vko 40** Onni Aulis Kaskinen 81v, Terttu Irene Svensk 81v, Kaija Kristiina Ruokolainen 78v, Leena Marjatta Venäläinen 77v, Hannu Tapani Laamanen 73v (Kmäki), Tuula Tellervo Mielonen 69v (Kmäki) **Vko 41** Raili Anneli Makkonen 91v, Meeri Kaarin Harmoinen-Lisowski 85v, Jouko Tapio Sairanen 82v, Anneli Elisabeth Aalto 77v (Sranta), Asta Marjatta Kauppinen 73v (Ekoski)

Surukahvila menetyksen kokeneille to 30.10., 27.11. klo 16–18 Säamingin srk-talo

Surukahvilassa voi kahvikupin äärellä keskustella toisten samassa tilanteessa olevien kanssa. Surukahvilassa voi käsitellä vähän aikaa sitten tapahtunutta menetystä tai sitten surua, jonka kanssa on elänyt yksin jo kauan. Omasta elämästä ja surusta voi puhua, jos se tuntuu luontevalta. Mukana pappi ja diakoniatyöntekijä. Lämpimästi tervetuloa.

Tapahtumakalenteri 18.10.–28.11.

Savonlinnan Kirkkomusiikkiviikko 26.10.-2.11. sivulla 4-5 **Pyhäinpäivän la 1.11. tapahtumat sivulla 5**

Enonkosken kappeliseurakunta

Aluekappalainen Tero Tyni p. 044 776 8044
Messu kirkossa klo 10 ellei toisin mainita

Yhteisöruokailu srk-talo parill. viikkojen to klo 11–12
Lähetyspiiri ti 21.10., ti 4.11., ti 18.11. klo 12.30
Tervarannantie 12, Kerhohuone
Seurakuntakerho ti 28.10., ti 11.11., ti 25.11. klo 12
Tervarannantie 12, Kerhohuone
Su 26.10. klo 16 Messu kirkossa
Su 2.11. Ei jumalanpalvelusta Enonkoskella
Su 16.11. Ei jumalanpalvelusta Enonkoskella. Osallistumme Suomalaiseen messuun Tuomiokirkossa.
Kts. tiedot kirkkokyydistä s. 2
Su 23.11. klo 16 Sanajumalanpalvelus kirkossa
Su 7.12. klo 10–13 Enonkosken luostarin Pyhän Kolminaisuuden kappelin 30-vuotisjuhla. Juhlamessu, keittolounas, juhlatilaisuus. Yhteist. Enonkosken luostari-yhteisö ja kappelisrk

Kerimäen kappeliseurakunta

Aluekappalainen Sanni Rissanen p. 050 540 6112
Messu Talvikirkossa su klo 10 ellei toisin mainita

Lähetysten aamupäivä srk-koti ma klo 9–11
Virkistyskerho srk-koti ti klo 9–11
Yhteisöruokailu srk-koti ti klo 11–12
Naisten raamattupiiri ti klo 17.30, srk-koti. Ulla Kammonen.
Su 19.10. klo 10 Brunssikirkko, srk-koti. Vapaaehtoisten toimijoiden kiitosjuhla. Iina Karjalainen, laulu.
Ke 22.10., ke 29.10. klo 12.30 Maailman rauhan rukoushetki, talvikirkko
Ti 28.10., ti 4.11. klo 12.15 Yhteislaulutilaisuus, srk-koti
Ke 29.10., ke 26.11. klo 18 Mikan raamattuopetus Ilmestyskirjasta, srk-kodin alakerta
To 30.10., to 13.11. klo 18.45 Loistoraamis, srk-koti. Iltatee.
Su 2.11. klo 16 Messu, talvikirkko. Opetusmessu rippikoululaisille
Ma 3.11. klo 15 Sanasta Elämä raamattupiiri, srk-koti. Parkkinen.
To 6.11., to 13.11., to 20.11., to 27.11. klo 12.30 Hiljaisen rukouksen tunti, talvikirkko. Hiljaisuudesta ja rukouksesta voimaa arkeen ja marrasaikaan.
La 8.11. klo 17 Nuorten THEilta, srk-koti
Pe 14.11. klo 18 Miesten saunailta Tavisalon rantasauna, Kesäkodintie 32
La 15.11. klo 9–11 Naisten aamukahvi, Pysäkki, Puruvedentie 59. Tuo halutessasi aamukahveille esim. runo, toivelaulu, ajatus yhteisesti jaettava. Aamupalaa, yhteistä hiljentymistä ja yhdessäoloa.
Su 16.11. Ei jumalanpalvelusta Kerimäellä. Osallistumme Suomalaiseen messuun Tuomiokirkossa. Kts. tiedot kirkkokyydistä s. 3

Punkaharjun kappeliseurakunta

Aluekappalainen Sari Vauhkonen p. 050 310 0190
Messu kirkossa su klo 10 ellei toisin mainita

Päivärukouspiiri ma klo 10, srk-talo. Esirukousaiheet Jaanalle p. 050 310 0193/jaana.parviainen@evl.fi
Yhteisöruokailu to klo 11–11.45, srk-talo
Yhdessä eteenpäin -kerho ti klo 12, Kesäkodin sauna. Kyydit: Jaana p. 050 310 0193
Lähetysten käsityökerho ma klo 14–16, srk-talo
To 23.10., to 13.11. klo 9.30 Kirja- ja matkakuvatuokio, srk-talo, Airoilan kammari. Silanderit.
Pe 24.10., pe 21.11. klo 13 Ikäihmisten virkistyskerho, Kuusitien kerhohuone. Järj. srk ja vapaaehtoiset. Kahvit.
To 30.10., to 27.11. klo 12 Lauluhetki Juho-kanttorin seurassa
To 30.10., to 27.11. klo 18 Valon ilta, srk-talo. Yhteislaulua ja raamattuopetus. Iltatee.
Su 2.11. klo 13 40-vuotisjuhlakonsertti: Anneli Ranninen & ystävät. Anneli Ranninen juhlistaa 40-vuotista laulajantaivaltaan muusikkoystäviensä kanssa. Kahvit/Lions Club. Vap.eht. kahvimaksu. Vapaa pääsy.
Ke 5.11. klo 18 Toivoa naisille -rukouspiiri, srk-talo
To 13.11. klo 18 Kipinäpiiri, raamattupiiri, srk-talo
Pe 14.11. klo 15 Nuorten THEilta, srk-talo
Su 16.11. Ei jumalanpalvelusta Punkaharjulla. Osallistumme Suomalaiseen messuun Tuomiokirkossa. Kts. tiedot kirkkokyydistä s. 3
Ke 26.11. klo 18 Savonlinna-kvartetin Kynttiläkonsertti, srk-talo

Rantasalmen kappeliseurakunta

Aluekappalainen Emiliana Skoog p. 044 776 8037
Messu kirkossa su klo 10 ellei toisin mainita

Yhteisöruokailu parittomien viikkojen ma klo 11–12.30, Kirkkorinne
Raamattupiiri parittomien viikko ti klo 17.30, Kirkkorinne. Vetäjänä Ulpu Lappi.
Ti 28.10., ti 11.11., ti 25.11. klo 13 Sananjalan kokoontuminen, Kirkkorinteen kahvio
To 30.10. klo 10 Puuron siunaaminen, Eläkeliihto, Kirkkorinteen kahvio
Su 2.11. klo 18 Requiem-messu, kirkko
Su 9.11. klo 16 Messu, kirkko. Kirkkokahvit.
Ke 12.11. klo 14 Yksinäisten sydänten kerho, Harjuriinne
Su 16.11. klo 16 Messu, kirkko. Juonnettu messu.
Ke 19.11. klo 13 Eläkeläisten iltapäivä, Kirkkorinteen kahvio
To 20.11. klo 10 Arjen sankareiden kokoontuminen, Kohtaamispaikka Kompassi. Ruokailu
To 27.11. klo 16.30 Joulupaja perheille, Kirkkorinne. Askartelua, pipareiden koristelua ja joulupolku

Savonlinnan Tuomiokirkkoseurakunta

Kirkkoherra Sammeli Juntunen p. 044 776 8016
Messu Tuomiokirkossa su klo 10

Säännöllisesti kokoontuvat piirit, kerhot ja kuorot: savonlinnanseurakunta.fi/tapahtumat

Raamattuluento ja ehtoollinen ke klo 18, Tuomiokirkko. Mahdollisuus henkilökohtaiseen esirukoukseen. Tee- ja keskusteluhetki. (Ei ke 5.11., ke 19.11.)
Yhteisöruokailu Hengen ravintola Leipä ma, srk-keskus. Ovet aukeavat klo 10, lounas klo 11–12, vap.eht. maksu. Arkimessu klo 12 (Ei ma 20.10.)
Lähetyssoppi, Sääminginkatu 4, avoinna ti klo 12–18, to ja pe klo 10–16. **Kahvitarjoilu** pe 24.10. klo 13–14
Naisten sauna- ja avantoillat torstaisin klo 17–19 Hirvaslahden saunalla (ei to 23.10.)
Tuomiokirkko avoinna perjantaisin klo 16–18 Paikalla vapaaehtoisia kirkkopäivystäjiä (Ei pe 31.10., pe 14.11.)
Su 19.10. klo 10 Kehitysvammaisten kirkkopyhä, Tuomiokirkko
Su 19.10., su 9.11. klo 17 Levon messu, Säämingin srk-talo
Ma 20.10., ma 17.11. klo 17 Tikva **klo 18** Ylistystanssi, Säämingin srk-talo. Kts. s. 3.
Ke 22.10., ke 26.11. klo 12 Musiikkituokio Hengähdä hetkeksi, Talvisalon kappeli
To 23.10. klo 17 Virsipelit, srk-keskuksen juhlasalin parvi. Yhteislaulua kilpailien.
To 23.10. klo 18 Soihtuhartaus, Tervastupa. Pihlajaniementie 705. Reitti n. 400 m, helppokulkuinen. Ota oma lyhty. Kahvit, mahdollisuus makkaranpaistoon (omat eväät). Yhteist. Olavin Retkeilijät.
La 25.10. klo 14 Jukka Jämsénin rukousseminaari, srk-keskus **klo 17** Majataloilta, Tuomiokirkko. Pekka Simojoki, EtCetera-kuoro, Ilkka Puhakka. Kts. s.3
Su 26.10. su 23.11. klo 13 Messu, Pääskylahden kirkko. Kirkkokuoron seniorit.
Su 26.10. klo 15 Yhteisen leivän jaamme, messu. Säämingin srk-talo
Su 26.10.–la 2.11. Savonlinnan Kirkkomusiikkiviikko. Kts. 4-5.
Ti 28.10., ti 11.11. klo 18 Miesten saunailta, Hirvaslahden sauna
Ke 29.10. klo 9–13 Haravointitalkoot, Talvisalon hautausmaa. Makkaranpaistoa. Säävaraus.
To 30.10., to 27.11. klo 16–18 Surukahvila menetyksen kokeneille, Säämingin srk-talo. Surukahvilassa voi keskustella toisten samassa tilanteessa olevien kanssa. Mukana pappi ja diak.työntekijä.
Su 2.11. klo 14 Entisten lähettien muistoseurat, Säämingin srk-talo. Kahvitarjoilu lähetystyön hyväksi.
Ma 3.11. klo 11.45 Suomen raamattuopiston tilaisuus, Säämingin srk-talo. Kahvi klo 12.30 alk. Myydään hyvää kristillistä kirjallisuutta. Vap.eht. kolehti toiminnan hyväksi.
Ma 3.11. klo 17 Virsitunti, Säämingin srk-talo. Yhteislaulua.
Ke 5.11., ke 19.11. klo 18 Rippikoululaisten opetus-messu, Tuomiokirkko.
Pe 7.11., pe 28.11. klo 16.30 Nuorten The Ilta, srk-keskus, takkahuone

Pe 7.11. klo 18 Ilta rakkaudelle -Hyvinvointia parisuhteeseen, srk-keskus. **Klo 17.15** alkaen kahvit pariskunnille suolais. ja makean kera, pikkusali. **Klo 18** Musiikkia Tuikkasilta. Mikä auttaisi puhumaan? Johtava perheneuvoja Ulla Juntunen haastateltavana.
Klo 18.30 Kaisa ja Timo Tuikkasen konsertti. Järj. aik.työ. Vapaa pääsy, ei ilmoittautumista.
Ti 11.11. klo 12–15 Talousneuvola, Pääkirjasto Joeli. Asiantuntijat talous- ja velkaneuvonnasta, ulosotosta, aikuissosiaalityöstä sekä seurakunnan diakoniatyöstä.
Ke 12.11. klo 14 Ystävötoiminnan vapaaehtoisten tapaaminen srk-keskus, luokka 1
To 13.11. klo 10.30 Arkimessu, Pääskylahden kirkko
To 13.11. klo 18 "Vaarallinen usko -sydämellä vainotut kristityt", Open Doors- järjestön ilta, Säämingin srk-talo. Pastori Ilkka Ryttilähti. Teet, kolehti Open Doors- järjestölle.
Su 16.11. klo 10 Suomalainen messu, Tuomiokirkko. Kts. s. 2.
Ke 19.11. klo 13 Lähetystilaisuus "Lähetysseuran työ lasten oikeuksien hyväksi", srk-keskus, pikkusali. Hanna Lando. Kahvitarjoilu.
Pe 21.11. klo 17.30 Kirjallisuusilta, Säämingin srk-talo. Teos: Iida Turpeinen/Elolliset. Alustus Matti Haikonen.
Su 23.11. klo 15 Uuden elämän iltapäivä, srk-keskus. Kahvit 14.30. Evankeliumi edellä - Evankelinen usko ennen ja nyt. Kimmo Jaatila. Lauletaan Siionin Kannelta ja virsiä. Kahviraha orpokotityön hyväksi. Kevään iltapäivät 11.1., 8.3., 12.4.

Savonrannan kirkkopiiri

Johtava srk-pastori Henrik Koponen p. 044 776 8052
Jumalanpalvelus su klo 13 ellei toisin mainita

Yhteisöruokailu Arkisoppa parittomien viikkojen ke klo 11.30-13, srk-koti
Avoimen ovet nuorille, srk-koti, parillisten viikkojen pe klo 18-20
Ke 22.10. klo 9 Hautausmaan haravointitalkoot. Haravat seurakunnalta. Mahdollisuus osallistua Arkisopalle.
To 23.10., to 6.11., to 20.11. klo 10 Seurakuntakerho, srk-koti
Su 26.10. klo 13 Messu kirkossa **klo 14** Kirkkokahvit ja keskustelutilaisuus. Sammeli Juntunen ja Henrik Koponen.
Su 2.11. Ei jumalanpalvelusta Savonrannalla
Su 9.11. klo 10 Isänpäivän messu, kirkko **klo 11.30-13** Isänpäivän lähetyslounas ja kakkukahvit, srk-koti. Arpajaiset. Alk.20 €, lapset 10 €, alle 7v. ilm.
Ma 24.11. klo 14 Yli 80-vuotiaiden joulujuhla ja -ateria, srk-koti.
To 27.11. klo 18 Savonlinna-kvartetti, srk-koti. Vapaa pääsy, ei ohjelmamaksua. Yhteistyössä Eläkeläisliiton kanssa.

Sulkavan kappeliseurakunta

Aluekappalainen Hanne-Maaria Rentola p. 0400 253 874
Messu srk-talossa su klo 10 ellei toisin mainita

Raamattu ja rukouspiiri ke klo 10–12, Lähetystupa
Tule laulamaan! -lauluryhmä ke klo 17, srk-talo
Yhteisöruokailu parillisten viikkojen to klo 12–13, srk-talo
Su 19.10. klo 10 Messu, Lohikosken kirkko
Ti 21.10., ti 18.11. klo 13–15 Omaishoitajien ja läheisistään huolehtivien kohtaamispaikka, srk-talo.
To 23.10., to 20.11. klo 12.30 Seurakuntakerho ja hartaushetki, päiväkeskus Ilona
Su 26.10. klo 16 Messu, srk-talo
Ti 28.10., ti 25.11. klo 13 Vertaisena vierelläsi -senioriryhmä, srk-talo. Vertaistukiryhmä omasta hyvinvoinnista kiinnostuneille, jolla on nyt tai ollut päihteiden kanssa hankaluutta.
Ke 29.10. ke 5.11., 19.11., 26.11. klo 18.15 Tikva - kristillinen keuhkuhoito, srk-talo. Kts. s. 3.
Su 2.11. Ei jumalanpalvelusta Sulkavalla.
Ma 3.11. klo 13 Vapaaehtoistyöntekijöiden ja koordinaattorien kokoontuminen, srk-talo
To 13.11. klo 18 Savonlinna-kvartetin konsertti, srk-talo. Solistina kitaristi Osmo Palmu. Väliaikakahvitus.
Su 16.11. Ei jumalanpalvelusta Sulkavalla. Osallistumme Suomalaiseen messuun Tuomiokirkossa. Katso tiedot kirkkokyydistä s. 2.

Tukea ja toivoa elämään!

Maksutonta keskusteluapua

Diakoniapäivystys Savonlinnan seurakuntakeskuksella, Kirkkokatu 17, ti ja to klo 9–12 tai p. 044 555 2579. Diakoniatyöntekijät päivystävät lisäksi seurakunnan kaikilla alueilla. Saat tiedot alueiden päivystysajoista srk-keskuksen päivystyksestä. Diakoniapäivystykseen voi tulla keskustelemaan kuormittavasta elämäntilanteesta ja avun tarpeesta turvallisesti ja luottamuksellisesti.

Savonlinnan perheasiain neuvottelukeskus tarjoaa ammatillista keskusteluapua parisuhteen, perheen ja henkilökohtaisen elämän solmujen aukomiseen. Palvelumme on asiakkaalle maksutonta riippumatta siitä kuuluuko kirkkoon vai ei. **Ajanvaraus palvelee ma-to klo 11–12 p. 044 776 8032** Voit ilmoittautua asiakkaaksi myös verkossa, linkki lomakkeelle etusivulla savonlinnanseurakunta.fi